

International SOCIAL SCIENCES STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:52
sssjournal.com

pp.7301-7306
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 18/10/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 20/12/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 20.12.2019

MYO'DA GÖREVLİ AKADEMİK VE İDARİ PERSONELİN İLK YARDIM FARKINDALIĞI

FIRST AID AWARENESS OF ACADEMIC AND ADMINISTRATIVE STAFF IN VOCATIONAL SCHOOL

Öğr. Gör. Aykut TOSUN

Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli/TÜRKİYE,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6839-8858>

Öğr. Gör. Asiye YÜKSEL

Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli/TÜRKİYE,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0749-3576>

Prof.Dr. Gazi UÇKUN

Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Kocaeli /TÜRKİYE

Öğr. Gör. Orkun KONAK

Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Kocaeli/TÜRKİYE,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3277-5797>

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1978>

Reference : Tosun, A., Yüksel, A., Uçkun, G. & Konak, O. (2019). "MYO'da Görevli Akademik ve İdari Personelin İlk Yardım Farkındalığı", International Social Sciences Studies Journal, 5(52): 7301-7306.

ÖZ

Araştırmada Meslek Yüksekokulu'nda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalığı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmada Kocaeli Üniversitesi'ne bağlı Meslek Yüksekokullarında görevli 60 idari ve akademik personele anket uygulaması yapılmıştır. Veriler SPSS 15.0'de değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda en yüksek ortalamanın "kanamalarda nasıl bir ilk yardım uygulanacağını bilirim" olduğu ve en düşük ortalamanın ise "rentek manevrası (araç içinde sıkışmış olan kişinin çıkarılması) bilirim" olduğu görülmüştür. Meslek Yüksekokulu'nda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalıklarının orta düzeyde olduğu ve bu düzeyin ilk yardım eğitimi alma durumu değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Ancak yaş, eğitim durumu, cinsiyet ve görev türü değişkenlerine göre ise istatistiki olarak farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır. Genel olarak bakıldığında ise Meslek Yüksekokulu'nda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalıklarının orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlk Yardım, MYO, Akademik Personel, İdari Personel, Farkındalık

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the first aid awareness levels of the administrative and academic staff in Vocational School. In this study, a questionnaire was applied to 60 administrative and academic staff of Vocational Schools of Kocaeli University. The data were evaluated in SPSS 15.0.

As a result of the study, it was seen that the highest average was "I know how to use first aid in bleeding ve and the lowest average was" rentek maneuver (removal of the person stuck in the vehicle) bil. It was seen that first aid awareness of administrative and academic staff in Vocational School was moderate and this level showed a statistically significant difference according to the variable of receiving first aid education. However, it was concluded that there was no statistical difference according to age, education level, gender and duty type. In general, first aid awareness of administrative and academic staff working at the Vocational School was moderate.

Key Words: First Aid, Vocational School, Academic Staff, Administrative Staff, Awareness

1. GİRİŞ

İlk yardım; Sağlık Bakanlığı İlk Yardım Yönetmeliği'nde, "herhangi bir kaza veya yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda sağlık görevlilerinin tıbbi yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması veya durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamalar." şeklinde tanımlanmıştır (İlk Yardım Yönetmeliği, 2015). Gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çalışma hayatında çalışanları bekleyen önemli sorunlar arasında iş kazaları bulunmaktadır. Çalışan bireylerin hayatın her anında ihtiyaç duyulabileceği bir ilk yardım bilgisine sahip olması gerekmektedir. Üniversitelerde ve okullarda ilk yardım konusundaki bilgi ve becerileri bu anlamda oldukça önemlidir.

İlk Yardım Eğitimi olarak kişi öncelikle kendisine ve etrafında bulunan kişilere hayatsal yardım olanağını kazandıracaktır. İlk Yardım bir yaşam felsefesi olmalıdır. Acil durum olaylarının hangi zaman diliminde meydana geleceği bilinmediği için evlerde, iş yerlerinde ve okullarda ilkyardımın nasıl yapılacağını bilen birilerinin olması, hayat kurtarıcı kritik müdahalelerin yapılabilmesi için önemlidir. Bununla birlikte, her bireyin ilkyardım uygulamalarını öğrenme görevi bulunmaktadır (Health and Safety Classes [HSC], 2012:1 Aktaran Usta vd. 2017).

Herhangi bir sağlık tehdidi altındaki yaralı veya hasta kişilere, hayatlarını korumak, durumun bozulmasını önlemek veya profesyonel tıbbi bakım sağlanmadan önce bir tedavi sürecine katkıda bulunmak için ilk yardım uygulanır. İlk yardım, bir hasta tarafından (veya mağdur tarafından) asgari tıbbi ekipmana sahip olan veya olmayan ekipmanlarla yapılabilecek değerlendirmeler ve müdahalelerdir (Markenson vd, 2010).

İnsanoğlu hayatı boyunca, ilkyardım bilgisi gerektirecek ani ve hızlı kararlar alabileceği durumlar ile karşı karşıya kalacağı zamanlar olacaktır, önemli olan zamanında yapılacak olan basit ve etkili bir ilk yardım müdahalesi ile birlikte hasta veya yaralının yaşamsal fonksiyonlarının devamını sağlayarak iyileştirmeyi kolaylaştırmak olacaktır.

İlk yardım, toplumdaki, iş yerindeki ve sağlık hizmeti ortamındaki geniş bir yelpazedeki bireylere doğru şekilde öğretilmelidir. Ancak, müdahalenin etkili bir şekilde başlatılması gerektiğinin bilinmesi ile sağlık uzmanları ve meslekten olmayanlar çoğu zaman yetersiz temel yaşam kurtarıcı beceriler için eleştiriye maruz kalmaktadır (Engeland Roysamb, Smedslund ve Soogard, 2002). Başarısızlık, temel hayat kurtarıcılık becerilerinin yetersiz olması, uygun eğitim eksikliği, sınırlı uygulama, öz yeterlilik eksikliği ve yetersiz beceri davranışları nedenlerinden kaynaklanmaktadır (Das ve Elzubeir, 2001).

Öğrenciler ve öğretmenler zamanlarının çoğunu okul ortamında geçirmektedir; bu nedenle okullar ilk yardım prosedürlerini gerektirebilecek olaylara (örneğin astım atağı, epileptik nöbet, spor yaralanmaları vb.) en sık rastlanabilecek en muhtemel ortamlardır (Olympia, Wan ve Avner, 2005).

Araştırmalar, iki ila altı ay içerisinde hızlı bir şekilde beceri ve bilginin bozulmasına neden olan sertifikasyondan hemen sonra birçok ilk yardım becerisinin unutulduğunu göstermektedir. Temel yaşam destek becerileri öğretilmeli, öğrenilmeli ve hatırlanmalıdır (Cullen,1992). İşyerinde, eğitimli personel tarafından acil ve hızlı acil hayat kurtarıcı prosedürlerin sağlanabileceği için, bu çalışma bir iş ortamında ilk yardım becerilerinin ne ölçüde bilindiği ve bilinmesinin gerekliliği anlatmayı amaçlamıştır.

Herhangi bir acil durumda yapılacak basit uygulamalar kadar bazı tehlikeli davranışlardan kaçınılması da kişinin hayatının kurtarılmasında önemlidir. Bu nedenle ilk yardım bilgileri öğrenilirken ne yapılacağı kadar nelerin yapılmasından kaçınılması gerektiği de öğrenilmelidir (Özçelikay, Şimşek ve Asil, 1996).

İlkyardım bilgilerinin öğrenilmesinde nelerin yapılacağı kadar nelerin yapılmaması gerektiği de öğrenilmelidir. İnsan yaşamı boyunca ilk yardım gerektirecek durumlarla her an karşılaşabilir. Zamanında yapılacak basit ama etkili ve önemli uygulamalar bütünü olan ilk yardımla hayat kurtarmak mümkün olmaktadır (Lerner ve Mascoti, 2001).

Özellikle okullarda meydana gelen kazalarda ilk yardım büyük önem taşımaktadır. Kalabalık öğrenci ve personel grubunun toplu halde bir arada yaşadığı bir ortam olan okullarda gerekli önlemler alınmaz ise istenmeyen kazalar ve sakatlıklar görülebilir (Kingma ve Henk-Jan 2000, Kibble 1999). Yaralanma ve akut hastalıklarda bilinçli olarak uygulanan ilk yardım hayat kurtarıcı olmakla beraber sakatlıkların önlenmesinde de önemli yere sahiptir. Çocukların okula ulaşımını sağlayan servis araçlarında da kazalara maruz kaldıkları gibi (West 1996, Budge 1998), laboratuvar çalışmalarında da kazalar olabilmektedir (Kauffman 2002, Hoff 2003).

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, anket yöntemi uygulanmıştır. Bu yaklaşımla elde edilen bilgiler kullanılarak sonuca ulaşılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları örneklem içine giren çalışanlara ulaşılarak basılı soru kâğıdı üzerinden uygulanmıştır ve veriler 15 gün içinde toplanmıştır. Veriler elektronik olarak SPSS 15.0 yazılımına aktarılmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

2.1. Araştırma Soruları

1. Meslek yüksekokulunda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalığı ne düzeydedir?
2. Meslek yüksekokulunda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalığı cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, personel durumu ve ilk yardım eğitimi alma durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu gönüllülük esasına dayalı olarak katılan, Hereke’de bulunan 3 Meslek Yüksekokulu’nda görevli 60 akademik ve idari personel oluşturmaktadır.

Katılımcılara ilişkin kişisel bilgiler Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1. Araştırma Kapsamındaki Akademik ve İdari Personele İlişkin Demografik Bilgiler

		f	%
Cinsiyet	Kadın	22	36,7
	Erkek	38	63,3
Yaş	20-30 arası	4	6,7
	31-40 arası	14	23,3
	41-50 arası	26	43,3
	51-60 arası	14	23,3
	61 ve üstü	2	3,3
Öğrenim Durumu	Lise	8	13,3
	Ön lisans	8	13,3
	Lisans	10	16,7
	Yüksek lisans	16	26,7
	Doktora	18	30,0
İlk yardım eğitimi alma durumu	Evet	30	50,0
	Hayır	30	50,0
Görev türü	Akademik	34	56,7
	İdari	26	43,3
Toplam		60	100

Tablo 1’e göre araştırma kapsamında yer alan akademik ve personel %36,7’sı kadın, %63,3’ü erkektir. Katılımcıların yaş durumu incelendiğinde 20- 30 yaş arası %6,7, 31-40 yaş arası %23,3, 41-50 yaş arası %43,3, 51-60 yaş arası %23,3 ve 61 ve üstü yaş olanların % 3,3 olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan akademik ve personelin %13,3 Lise %13,3’ü ön lisans %16,7’i lisans %26,7 yüksek lisans %30,0’u doktora mezunudur. Akademik ve personel İlk yardım Eğitimi alma durumu incelendiğinde ilk yardım eğitimi alanların %50,0 ilk yardım eğitimi almayanlarının durumunun ise %50,0 olduğu, görev türü durumu ise %56,7 evet , %43,3 ’nın ise hayır dediği görülmüştür.

2.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Meslek yüksekokulunda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalıklarını ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada, araştırmacılar Tosun, Yüksel, Uçkun ve Demir (2019) tarafından geliştirilen İlk Yardım Farkındalık Ölçeği (İYFÖ) kullanılmıştır. Ölçekte yer alan 26 maddenin güvenilirliğini belirlemeye yönelik yapılan analiz sonucunda Cronbach’s Alpha değeri 0,910 olarak bulunmuştur.

3. BULGULAR

Bu kısımda öğrencilerin meslek yüksekokulunda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalıklarını ve düzeylerinin cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, ilk yardım eğitim alma durumu ve görev türü değişkenlerine göre değişip değişmediğini ortaya koyan bulgulara yer verilmiştir.

Tablo2. Katılımcıların İlk Yardım Farkındalığı Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

	Madde	$\bar{X}$	ss
İYFÖ	Kanamalarda nasıl bir ilk yardım uygulanacağını bilirim	3,43	1,040
	Kanamalarda ilk yardım tekniği uygulayamam	3,30	1,236
	Yanık, donma, sıcak çarpmasında kullanılacak ilk yardım tekniklerini bilirim	3,00	1,017
	Yanık, donma, sıcak çarpmasında ilk yardım tekniği uygulayabilirim	2,87	,937
	Kırıklarda nasıl bir ilk yardım tekniği uygulayacağımı bilirim	2,83	1,177
	İlk yardım tanımını doğru yapamam	3,13	1,137
	Bilinç bozukluklarında (sara, kan şekeri düşüklüğü, bayılma, koma) kullanılacak ilk yardım tekniklerini bilirim	3,03	1,129
	Bilinç bozukluklarında (sara, kan şekeri düşüklüğü, bayılma, koma) kullanılacak ilk yardım tekniklerini uygulayabilirim	2,87	1,252
	İlkyardım ile ilgili hangi numaranın arayacağımı bilmiyorum.	3,40	1,545
	Zehirlenme durumunda yapılacak ilkyardım uygulamasını bilirim	3,17	1,206
	Zehirlenme durumunda ilkyardım tekniği uygulayabilirim	2,93	1,285
	Olay yerinin tanımını yapamam	2,80	1,215
	Hayvan ısırıklarında ve sokmalarında kullanılacak ilkyardım tekniklerini bilirim	2,73	1,112
	Hayvan ısırıklarında ve sokmalarında yapılacak ilkyardım tekniğini uygulayabilirim	2,60	1,037
	Temel Yaşam desteği (kalp masajı ve suni teneffüs) hakkında bilgiye sahibim	3,07	1,143
	Temel Yaşam desteği (kalp masajı ve suni teneffüs) uygulayabilirim	2,93	1,311
	Hemlich manevrası (tam tıkanıklık yaşayan kişi) nedir bilirim	2,40	1,221
	Hemlich manevrası (tam tıkanıklık yaşayan kişi) uygulayam	2,20	1,095
	Rentek manevrası (araç içinde sıkışmış olan kişinin çıkarılması) bilirim	2,30	,988
	Rentek manevrası (araç içinde sıkışmış olan kişinin çıkarılması) uygulayam	2,31	1,088
	Kanamaların durdurulamadığı durumlarda Turnike uygulamasını bilir ve uygulayam	2,73	1,015
	Hasta ya da yaralının değerlendirmesini yapamam	2,97	1,159
	Göze kulağa yabancı cisim kaçmasında kullanılacak ilkyardım tekniklerini bilirim	2,80	1,064
	Sivri bir cisim batmasında ilk yardım uygulayabilirim	2,67	1,155
	Boğulmalarda kullanılacak ilkyardım tekniklerini bilirim	2,77	1,278
	Hasta yaralı taşıma tekniklerini bilirim ve uygulayam	2,83	1,234
Toplam		2,84	

Tablo2’de ilk yardım farkındalıklarını ilişkin görüşleri incelendiğinde, en yüksek ortalamanın “Kanamalarda nasıl bir ilk yardım uygulanacağını bilirim” ($X=3,43$) ve en düşük ortalamanın ise “Rentek manevrası (araç içinde sıkışmış olan kişinin çıkarılması) bilirim” ($X=2,30$) olduğu bulunmuştur. Ulaşılan bu bulgular öğrencilerinin ilk yardım farkındalıklarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamalarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. “($X=2,84$)”

Tablo 3. Cinsiyet, Öğrenim Durumu, Yaş, İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu, görev Türü Değişkenlerine Göre İlk Yardım Farkındalıklarına İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi ile Varyans Analizi Sonuçları

Değişkenler		X	ss	f	p	t
Cinsiyet	Kadın	2,75	,462	2,417	,131	-,699
	Erkek	2,90	,736			
İlk yardım eğitimi alma	Evet	3,17	,606	,104	,004*	3,168
	Hayır	2,52	,516			
Görev Türü	Akademik	2,72	,609	,070	,241	-1,199
	İdari	3,00	,678			
Değişkenler		X	ss	F	p	Tukey
Öğrenim Durumu	Lise	2,5769	,83501	1,335	,285	
	Ön lisans	3,2115	,15544			
	Lisans	3,1923	,75516			
	Yüksek lisans	2,5529	,71570			
	Doktora	2,8803	,48781			
Yaş	20-30 arası	2,6923	1,0878	,550	,701	
	31-40 arası	3,1209	,37318			
	41-50 arası	2,6834	,53459			
	51-60 arası	2,9341	,96887			
	61 ve üstü	2,8077	,64477			

Tablo3'teki bulgular akademik ve idari personelin ilk yardım farkındalıklarına yönelik görüşlerinin ilk yardım eğitimi alma durumu değişkenine[$t=3,168,140$ $p=.004$] göre de farklılaştığı görülmüştür. Bu farkın ilk yardım eğitimi alan gruptan kaynaklandığı görülmüştür.

Öğrencilerin ilk yardım farkındalıklarına yönelik görüşlerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve görev türü değişkenlerine göre istatistiki olarak farklılaşmadığı görülmüştür.

3. SONUÇ

İlk yardımı destekleyen temel yaşam sağlama kabiliyeti, çalışanlarının güvenliği açısından önemlidir. İlk yardım eğitimi hayati tehlike oluşturacak durumları belirleyerek güvenli bir çevre oluşturulması, yaşamsal fonksiyonların devamı ve durumun daha kötüye gitmesini önlemek amacı ile profesyonel tıbbi yardım ulaşana kadar yapılabilecek en doğru müdahale yöntemlerini belirleme yetkinliğine sahip olunması gereklidir.

Araştırma sonucunda Meslek yüksekokulunda görevli idari ve akademik personelin ilk yardım farkındalıklarının orta düzeyde olduğu ve bu düzeyin ilk yardım eğitimi alma durumu değişkenine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği, ilk yardım eğitimi alan personelin puan ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinsiyet değişkeninde erkeklerin, yaş değişkeninde 31-40 yaş grubunun, eğitim durumu değişkeninde ön lisans mezunlarının ve görev türü değişkeninde ise idari personelin ilk yardım farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. İlk yardım farkındalıklarına ilişkin genel görüşleri incelendiğinde, en yüksek ortalamanın "Kanamalarda nasıl bir ilk yardım uygulanacağını bilirim" ve en düşük ortalamanın ise "rentek manevrası (araç içinde sıkışmış olan kişinin çıkarılması) bilirim" şeklinde olduğu bulunmuştur.

Üniversitelerde, akademik ve idari personellere ve öğrencilere ilk yardımla ilgili konularda eğitim ve seminerler düzenlenmelidir.

Katılımcıların sayısı sınırlıdır. İleride örneklem sayısı daha artırılarak, farklı alanlarda da bu araştırmanın yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

Cullen MC. (1992). First Aid Retention of Knowledge Survey 11. London: HMSO

Budge D. (1998). Parents share blame for poor road safety of pupils. Times Educational Supplement 1: 27-8.

Das M, Elzubeir M (2001). First Aid And Basic Life Support Skills Training Early In The Medical Curriculum: Curriculum Issues, Outcomes, And Confidence Of Students. Teach. Learn. Med. 2001, 13: 240-246

Health And Safety Classes. (2012). Redding Cpr And First Aid. Web Site. <https://Reddingcpr.Wordpress.Com/2012/09/17/First-Aid-Course-And-Its-Importance-In-Our-Dailylife/>. Temmuz 13, 2017.

Hoff, DJ. (2003). Science-lab safety upgraded after mishaps. Education Week 22(33): 1-4.

Engeland A, Roysamb E, Smedslund G, Soogard A (2002): Effects Of First-Aid Training In Junior High Schools. Inj Control Saf Promot. 9: 99-106

Kauffman Ja (2002). How Safe Is Your Science Lab? District Administration 38(10): 8-10

Kibble Dg (1999). A Survey Of Lea Guidance And Support For The Management of Crises In Schools. School Leadership & Management 19(3):373-85.

Kingma J, Henk-Jan Td. (2000). Injuries Due To School Sports Accidents In 4 To 13-Yr.- Old Children. Perceptual & Motor Skills 90 (1): 319-26.

Lerner, E.B. And Mascoti, M (2001), "The Golden Hour : Scientific Fact or Medical 'Urban Legend'", Acad Emerg Med, C.8, Ss. 758-760

Markenson D, Ferguson Jd, Chameides L, Cassan P, Chung Kl, Epstein J, Et Al. (2010) Part 17: First Aid: 2010 American Heart Association and American Red Cross Guidelines For First Aid.

Olympia RP, Wan E, Avner JR (2005). The Preparedness of Schools To Respond To Emergencies In Children: A National Survey Of School Nurses. Pediatrics;116: 738-45.

Özçelikay G., Şimşek I, Asil E. (1996) Üniversite Öğrencilerinin İlk Yardım Konusundaki Bilgi Düzeyleri Üzerinde Bir Çalışma, Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi 25, (2)

Sağlık Bakanlığı. (2015). İlk Yardım yönetmeliği (Resmî gazete tarih: 29 07 2015 Sayı: 29429). Web Site. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150729-2.htm>. Temmuz 13, 2017.

Tosun, A., Yüksel, A., Uçkun G. & Demir, B. (2017). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İlk Yardım Farkındalığının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Journal Of Social And Humanities Sciences Research (2019)

Usta, G., Küçük, U. Vitorpuş, K. (2017). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İlk Yardım Bilgi Düzeyleri Ve Tutumlarının Belirlenmesi”. *Hastane Öncesi Dergisi*, Ekim, 2(2), 67-77

West D (1996). Child's death raises doubt over private-school drivers' training. New York Times 145 (29): 18-20.